

Huisarts: ook voor patiënten met kanker

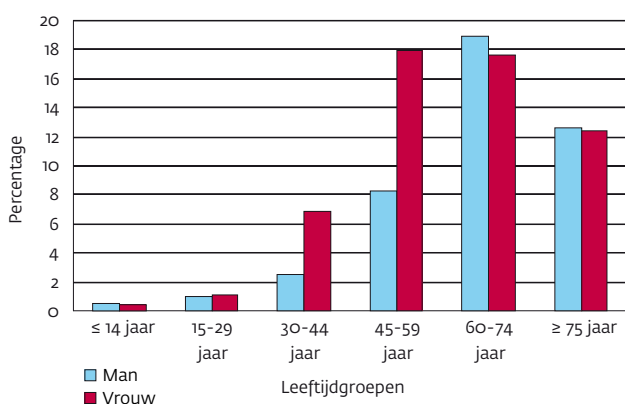
Door de vergrijzing, verbeterde diagnostiek en behandeling, en langere overleving, neemt het aantal patiënten met een maligne aandoening in de komende decennia flink toe. Deze patiënten gaan voor de nacontroles naar de specialist, maar er zijn argumenten om huisartsen daarbij nauwer te betrekken. Ten eerste zijn er duidelijke aanwijzingen dat controles door de huisarts qua overleving dezelfde uitkomsten opleveren als controles door medisch specialisten. Ten tweede is de huisarts als generalist beter in staat om de nazorg voor kanker te integreren in de medische zorg voor andere chronische aandoeningen waaraan veel patiënten met kanker lijden. Ten slotte zal het toenemend aantal kankerpatiënten leiden tot capaciteitsproblemen in het ziekenhuis.

Hierop vooruitlopend hebben wij onderzocht of patiënten met kanker eigenlijk wel bij de huisarts komen en of er een verband is met comorbiditeit. We beperkten ons tot de 'chronische' fase van kanker, voor dit onderzoek gedefinieerd als de periode vanaf zes maanden na het stellen van de diagnose en - indien van toepassing - tot drie maanden voor overlijden.

CONTACTEN MET DE HUISARTS

We gebruikten gegevens over de periode 2001-2007 van 8703 patiënten met kanker en 8672 patiënten zonder kanker (zelfde leeftijd/geslacht en uit dezelfde praktijken). De [figuur] laat de verdeling naar leeftijd en geslacht zien van de patiënten met kanker. Onder hen is een relatief grote groep vrouwen tussen 45 en 59 jaar (met borstkanker). Daarnaast zijn het vooral mensen van 60 jaar en ouder. Patiënten met kanker bleken in de chronische fase gemiddeld 40% meer contacten per jaar met de huisartsenpraktijk te hebben dan de controlegroep. Ongeveer 10% van de contacten was vanwege de maligne aandoening zelf. Patiënten met kanker kwamen statistisch significant vaker op het spreekuur (3,5 versus 2,7 keer per jaar),

Figuur Aantal patiënten met kanker in de 'chronische' fase in 80 huisartsenpraktijken naar leeftijd en geslacht; percentages (n = 8703)

kregen vaker een huisbezoek, kregen meer voorschriften voor geneesmiddelen (18,7 versus 11,6 per jaar) en werden vaker verwezen dan hun leeftijdgenoten zonder maligniteit.

COMORBIDITEIT

Patiënten met kanker hebben vaker een of meer andere chronische aandoeningen (52%) dan patiënten van dezelfde leeftijd zonder kanker (45%). Met name hart- en vaatziekten, psychische aandoeningen, aandoeningen van de luchtwegen, huidziekten en urogenitale aandoeningen komen significant vaker voor bij patiënten met kanker [tabel]. Dit zou te maken kunnen hebben met een verhoogd risico op comorbiditeit of met de (late) gevolgen van de oncologische behandeling.

Patiënten met kanker en comorbiditeit hebben per jaar ook gemiddeld anderhalf keer zo vaak contact met de huisartsenpraktijk als hun leeftijdgenoten met een chronische aandoening maar zonder kanker (24 versus 18 contacten per jaar). Wellicht vraagt comorbiditeit bij kanker intensievere medische aandacht, of ervaren patiënten met kanker een lagere drempel om de huisarts te raadplegen.

CONCLUSIES

Huisartsen zien patiënten met kanker in de chronische fase vaker dan patiënten van dezelfde leeftijd zonder kanker. Dat lijkt vooral te komen door de frequentie van comorbiditeit bij patiënten met kanker. Het ligt daarom voor de hand de nazorg meer te integreren in de zorg die huisartsen toch al aan patiënten met kanker verlenen. ■

De hier beschreven analyses zijn uitgevoerd met gegevens uit het Landelijk Informatie Netwerk Huisartsenzorg (LINH). LINH maakt gebruik van gegevens uit de elektronische patiëntendossiers (EPD's) van deelnemende huisartsen. De LINH-huisartsen leggen op continue basis gegevens vast over aandoeningen (ICPC-gecodeerde diagnose), aantallen contacten/verrichtingen, geneesmiddelvoorschriften en verwijzingen (zie ook www.linh.nl). KWF Kankerbestrijding verleende subsidie voor de hier beschreven analyses.

Tabel Comorbiditeit in ziekteclusters van patiënten met kanker (n = 8703) in vergelijking met een naar leeftijd, geslacht en praktijk gematchte controlegroep (n = 8672); percentages

	Patiënten met kanker %	Controlegroep %
Aandoeningen van zintuigen	1	1
Hartaandoeningen	19*	16
Aandoeningen van het bewegingsapparaat	12	11
Neurologische aandoeningen	2	1
Pijnklachten	2	2
Psychologische en psychiatrische aandoeningen	10*	7
Aandoeningen van de luchtwegen	10*	8
Huidaandoeningen	8*	5
Endocrinologische aandoeningen	21	19
Urogenitale aandoeningen	6*	4

* p < 0,01